

Til: KR v/Ingrid Vad Nilsen Kopi: [Mottakernavn]
Fra: KA v/ Marit Halvorsen Dato: 8. februar 2021
Hougsnæs og Marit
Brandt Lågøy
Saksbehandler: Øystein Dahle og Jens Bjelland

Høringsinnspill fra KA til strategi for Dnk 2022-2025

Innledende betraktninger

Vi takker for invitasjon til å komme med høringsinnspill til strategi for Dnk. Kirkemøtet 2018 vedtok et visjonsdokument, mens denne høringen gjelder et strategidokument. Det skaper andre forventninger til dokumentets innhold, slik det redegjøres for i høringsnotatet. Overgangen fra et mer overordnet visjonsdokument til et strategidokument utfordrer også til en tydeligere avklaring av dokumentets status som kirkelig styringsdokument i Den norske kirke.

Kirkemøtets rolle som det øverste organ for rettssubjektet Den norske kirke gir Kirkemøtet et utvilsomt grunnlag til å fastsette et styrende strategidokument med tydelige valg og prioriteringer over egen virksomhet. I høringsnotatet legges det imidlertid til grunn at dokumentet er et *helhetlig gjenkjennbart og retningsgivende profildokument* som er felles for menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd. Kirkemøtets myndighet overfor soknets organer har et annet grunnlag, og det reiser flere utfordringer hvis Kirkemøtet vedtar et strategidokument som synes å forutsette at dette skal være et forpliktende styringsdokument for hele trossamfunnet Den norske kirke. Vi vil derfor anbefale at saksframlegget og vedtaket på en tydeligere måte reflekterer over strategiens grunnlag og status overfor virksomheten i bl.a. soknets organer.

Vi vil videre anbefale at det tilstrebes et mer inkluderende språk i saksframlegget til Kirkemøtet. I høringsdokumentet beskrives innledningsvis bakgrunnen for arbeidet med en felles kirkelig strategi. Her står det bl.a.: «Med endrede relasjoner til staten har Den norske kirke fått organisatorisk selvbestemmelse. Fra 1 januar 2021 vil en ny lov om tros- og livssynssamfunn gi oss et helt nytt rammeverk som medfører en frihet til å organisere oss og bruke ressursene slik vi selv vil.» Vi vil utfordre til en refleksjon over hvem som er «vi» i denne setningen. Soknene har ikke fått større organisatorisk eller ressursmessig frihet fra og med 2021, men ansvaret for å utvikle og vedta lokale strategier tilligger samtidig fortsatt soknets organer. Samtidig vil det åpenbart være viktig at man lokalt kan integrere en eller flere av de nasjonalt fastsatte fellesstrategier i Dnk. Det vil være viktig for å få til større og bredt forankrede nysatsninger, slik høringsnotatet antyder.

Et strategidokument bør skissere veien fram mot målet og inneholde tydelige grep for å nå et sett av mål. Disse strategiske grepene bør ta utgangspunkt i organisasjonens evne til å endre seg i takt med sine omgivelser. Vi opplever at høringsnotatet har flere gode forslag til mål og strategiske grep, men at strukturen i dokumentet vil gjøre det krevende for rDnk å styre sin virksomhet etter disse. Vi vil derfor anbefale at dokumentet struktureres etter tydelige mål og identifiserer hvordan de nasjonale/regionale strategier skal føre fram til disse. Gode strategier for å få til best mulig samhandling mellom rDnk og de lokalkirkelige styringsorganers egne strategiprosesser, vil her være av stor betydning.

Høringsspørsmål A Identitetsbeskrivelse

KA foretrekker «En evangelisk-luthersk, landsdekkende, demokratisk og åpen folkekirke gjennom gudstjenester, undervisning, misjon og diakonalt arbeid», men tenker at kortformen bør være en «landsdekkende, demokratisk folkekirke».

Høringsspørsmål B Formålskategorier

Vi er helt enig i at kirken har både en tydelig samfunnsrolle og betyr mye for medlemmene. I tillegg er kirken en stor og viktig organisasjon som rommer både ansatte og frivillige. Vi tenker imidlertid at en strategi bør struktureres rundt hvilke tydelige mål Dnk ønsker å oppnå, sett fra et nasjonalt ståsted, og på hvilken måte (og sammen med hvem) kirken tenker å nå disse målene i god samhandling med kirken lokalt. Målene bør springe ut av hvilke utfordringer som finnes i samfunnet og hvilke muligheter kirken har til å løse disse. Målene bør også formuleres med en tydelig endringsambisjon, med hovedfokus på hva rDnk selv kan iverksette av endringer.

Høringsspørsmål C Målbeskrivelser

Målbeskrivelsene i høringsnotatet har flere viktige elementer i seg. Vi tenker imidlertid at kirken bør velge mål som det er lettere for folk å identifisere seg med – samtidig som kirken fortsetter å løfte fram sitt trosgrunnlag med en tydelig himmel over oppdraget som landsdekkende folkekirke. Det er viktig at kirken er en aktiv samfunnsaktør, men er det et mål som er viktig i seg selv, eller er det først og fremst et virkemiddel for å nå andre mål?

Helt konkret vil vi anbefale at Dnk vurderer å strukturere strategien etter FNs bærekraftsmål. Det er flere fordeler med en slik tilnærming:

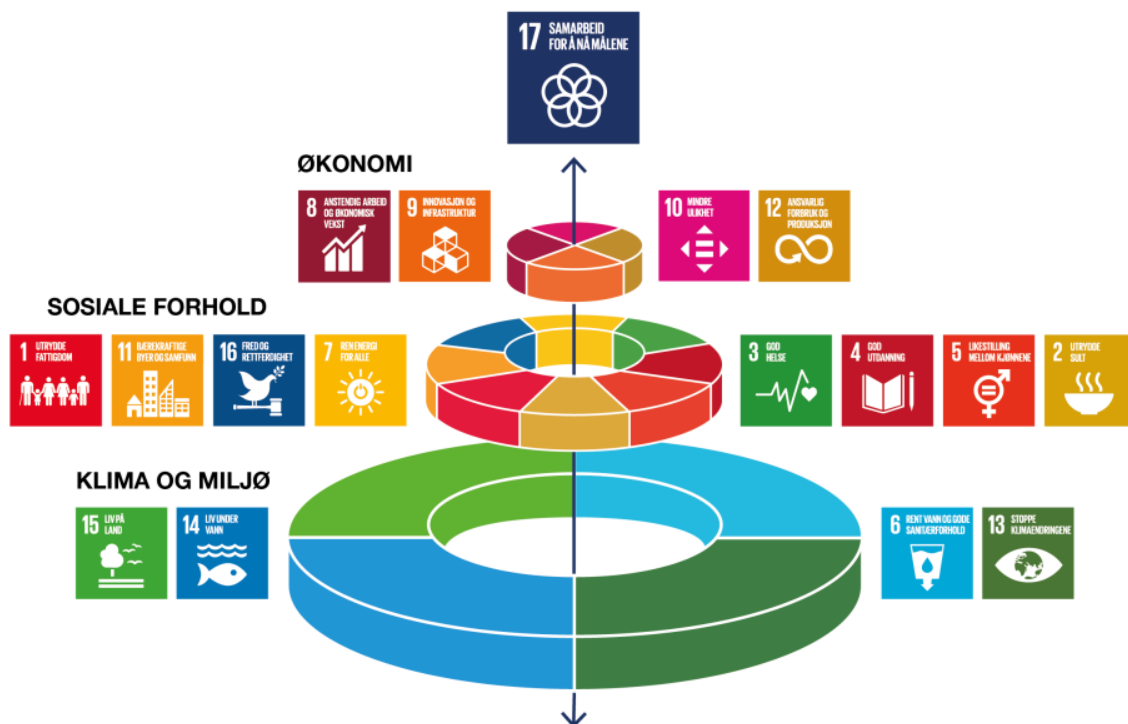
- FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De setter kirken inn i en større sammenheng som en viktig del av sivilsamfunnet. Som dere sier i høringsdokumentet: «Kirkens lokale tilstedeværelse og globale nettverk gjør oss godt plassert til å bidra til å oppfylle målene.»
- Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (Leave no one behind). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Dette harmonerer godt med kirkens budskap.
- Målene knytter Dnk til andre kirkesamfunn og gjør det lettere å samarbeide om satsinger (se for eksempel måten den danske folkekirken og den anglikanske kirken bruker bærekraftsmålene)
- Kommunesektoren som finansierer 2/3 av aktiviteten i Dnk, bruker bærekraftsmålene svært aktivt. Mange kommuner legger allerede bærekraftsmålene til grunn for sitt strategiske planarbeid. Siden denne strategien også er ment som en «mal» for strategiarbeid på ulike nivå i Dnk, vil bruken av bærekraftsmålene fremme samarbeidet med kommunale myndigheter. Her er noen eksempler på hvordan ulike kommuner bruker bærekraftsmålene som utgangspunkt for sitt eget utviklingsarbeid
<https://www.ks.no/fagomrader/samfunnsutvikling/barekraft/hvordan-jobber-kommunesektoren-med-barekraftsmalene/>
- I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023, vises det til at Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Å strukturere strategien rundt bærekraftsmålene vil derfor også lette

kommunikasjonen og styrke muligheten for gode rammebetingelser for kirken både nasjonalt og lokalt.

Vi anbefaler på denne bakgrunn å la strategien ta utgangspunkt i bærekraftsmålene. Det kan for eksempel løses langs dette sporet:

Den norske kirke er et trossamfunn, en tradisjonsbærer, en kulturaktør og en identitetsskaper. Kirkens kjerneoppgaver står fast: Å møte mennesker med evangeliet, i handling og ord, i kirken og på gata. Vår visjon er Mer himmel på jord. Livet på jorda er truet, og verdenssamfunnet har gått sammen om FNs Bærekraftsmål. Som kirke vil vi oppnå vår visjon ved å strekke oss mot følgende mål:

- **Tjene lokalsamfunnet på nye måter** (FNs bærekraftsmål nr 11) Kirken er en lokal møteplass med mange uttrykk. Vi vil skape nye møteplasser, samarbeide bredere og møte lokalsamfunnets behov. I tillegg til våre egne møteplasser, skal kirken samarbeide bredt med andre aktører i samfunnet for å svare på lokalsamfunnets utfordringer. I perioden 2022-2025 skal kirken styrke sitt nærvær på lokalsamfunnets fellesarenaer; på kjøpesentre, på cafeer, på gater og torg.
- **OSV.** Vi kan utdype dette nærmere i videre dialog med KR.

Hørings spørsmål D Nasjonale satsingsområder

KA mener som nevnt over at bærekraftsmålene ikke bør være et satsingsområde, men bør være målbilde for hele strategien. Med utgangspunkt i det utfordringsbildet kirken står i, ville vi forslå at den allerede igangsatte nasjonale satsingen på de kirkelige livsritene/kirkelige handlinger (dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd) videreføres og forsterkes. Dette utgjør kjernevirksomhet i alle sokn med stor betydning for den enkeltes identitetsutvikling, deres tilhørighet til Den norske kirke både som lokalt og globalt fellesskap og for utvikling av motivasjon for senere innsats som frivillig

og/eller tilsatt medarbeider i kirken hos bredden av kirkens medlemmer. Med utgangspunkt i det utfordringsbildet *samfunnet* står i, ville vi av de foreslåtte nasjonale satsingsområdene vektlagt diakoni og religionsdialog (for bl.a. å øke tilliten i samfunnet, bekjempe utenforskap og ivareta eldre/aleneboende) og barn og unge (for å styrke lokale fellesskap og styrke trosopplæring).

Vi viser for øvrig til våre kommentarer under høringsspørsmål C. En rekke av satsingsområdene som er beskrevet i høringsnotatet vil passe inn under de ulike bærekraftsmålene. Vi tror imidlertid det vil være lettere å få gjennomført dem hvis de struktureres etter bærekraftsmålene, samt at det vil styrke samarbeidet med andre samfunnsaktører, både i sivilsamfunnet og med politiske myndigheter.

Med vennlig hilsen

Marit Halvorsen Hougsnæs [sign.]
Adm. dir. i KA

Marit Brandt Lågøyr [sign.]
Dir. for strategi og samfunnskontakt i KA